

Zéro de conduite i deu en cinema

Lydu i Vigo.

Zéro de conduite.

Havier Flores

Abans de complir vint anys, Vigo havia tengut temps de dur una vida poc convencional i de deixar un testament cinematogràfic no massa prolífic però sí suficientment important com per influir en directors tan consagrats com Renoir, Carné, Bresson, Truffaut...

Tal vegada, com sostenia Bresson, als tretze anys la majoria de les coses ja estan decidides o determinades inequívocament, el cert és que Vigo es va veure obligat a usar un pseudònim en la major part de la seva adolescència; l'activitat política del seu progenitor no és aliena a aquesta circumstància.

El 1817, encircumstàncies encara per aclarir oficialment, el pare de Jean Vigo moria quatre dies després d'entrar a la presó.

El suïcidi fou la causa oficial encara que la versió familiar és més propera a la d'assassinat per estrangulament.

Vigo va passar la seva adolescència en diversos col·legis fora de París amb el nom de Jean Sales, lluny de l'ambient familiar patern. El seu pare, militant anarquista i redactor del periòdic *Libertaire* conegut casualment també pel sobrenom —Miguel d'Almereya— va marcar la seva formació.

Els antecedents familiars i la seva precària salut el dugueren a escurçar la seva vida desset anys després que son pare la perdés a la presó de Fresnes.

La seva obra pareixia obvi que estava abocada a no seguir els camins habituals de difusió i coneixement. El seu entusiasme i interès pel cinema i la seva mescla de tendències que van des del surrealisme al realisme poètic i la seva pròpia evolució com a cineasta el converteixen a pesar de les dificultats d'exhibició de les seves pel·lícules en un personatge molt valorat pels sectors més avançats del cinema francès.

La seva primera incursió en el cinema *A propos de Nice* la fa amb el germà de Dziga Vertov, aquesta petita mostra —migmatratge— no li serveix per adquirir notorietat ni, per suposat, continuïtat en el seu cinema, però s'insinua la voluntat de Vigo de mostrar la *realitat*,

La vida de Vigo envaeix el seu cinema d'una forma no biogràfica ni redemptora ni, per descomptat, moralista, és una venjança, una rectificació molt inspirada en la qual el valor d'un sol pla ens revela l'interès i la passió, i, també, la fe que va dipositar Vigo en el cinematògraf

Jean Vigo dirigint *Zéro de conduite*.

en plantejar el seu món en imatges, en plantejar-lo a la pantalla.

Solament cinc anys separen *A propos de Nice* de *L'Atalante* però, des del principi, la idea *documental* en el seu cinema es mostra evident.

L'habilitat per proposar i provocar l'espectador supera l'inconvenient de veure la seva obra reduïda pels rigors de la distribució —dotze anys tardà a estrenar-se— *Zéro de conduite* —i pel poc interès dels seus productors en respectar el metratge original de la seva pel·lícula testament *L'Atalante*, però la seva obra és aquí sense que es pugui destruir la seva inventiva, ni les seves ganes de mostrar-nos París, el Sena, els seus personatges i els seus ambients d'una manera frontal i de-

sacomplexada que la fan perviure avui en dia com un antecedent d'un tipus de *realisme* que es va anticipar a teories i discussions sobre la *mise en scène* i la narració en el cinema.

El seu prematur final va fer que les seves dues pel·lícules de ficció parlaren de la infància i d'una història d'amor.

La infància de *Zéro de conduite* és testimonial i quasi *documental* malgrat la proliferació de personatges grotescs i de farsa, la *realitat* emergeix suggerent en aquesta petita peça de Vigo, limitada en el seu metratge per dificultats econòmiques.

La vida de Vigo envaeix el seu cinema d'una forma no biogràfica ni redemptora ni, per descomptat, moralista, és una venjança, una rectificació molt inspirada

en la qual el valor d'un sol pla ens revela l'interès i la passió, i, també, la fe que va dipositar Vigo en el cinematògraf.

La pel·lícula està plena de suggeriments, d'insinuacions i d'una tremenda inspiració i entusiasme que anticipa, uns anys més tard, la seva *L'Atalante*.

Michel Simon, París, El Sena, la parella, la soledat, la nit i els llums de la ciutat que amaguen l'altre món menys brillant...

L'Atalante és el testament de Jean Vigo, va rodar la part final de la pel·lícula no escoltant els consells metges, tal vegada preveient un final que després es revelaria pròxim, així i tot *L'Atalante* no és una pel·lícula ombrívola, és un film il·lusionant i vitalista molt lluny dels existencialismes tràgics. ■